
ازدواج موقت
قاعده یا استثناء
زهره آقایانی

بسم الله الرحمن الرحیم

ازدواج موقت؛ قاعده یا استثناء

نویسنده:

زهره آقایانی

ناشر چاپی:

مجله حوزه

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

ازدواج موقت؛ قاعده یا استثناء

مشخصات کتاب

نوع: مقاله

پدیدآور: آقایانی، زهره

چکیده

گسترش ازدواج موقت و تعدد زوجات، به استحکام خانواده لطمه می‌زند. ازاین‌رو، نباید جامعه را به سمت این دو مسئله سوق داد. باید زنان جامعه به درجه‌ای از رشد برسند که تنها ماندن را بر ازدواج‌هایی که آینده تاریکی دارد ترجیح دهند. فلسفه تعدد زوجات که در سیستم حقوقی پذیرفته شده است، برای بسیاری از مردم روشن نیست و برخی به گمان اینکه این سیستم حقوقی اجازه ازدواج مجدد را به صورت مطلق به همه افراد داده است، اقدام به چندین بار ازدواج می‌کنند و ناخواسته اختلالاتی را در روند عادی خانواده‌ها ایجاد می‌کنند؛ به طوری که طبق آمارهای ارائه شده)البته با توجه به رشد ۸ / ۴ درصدی ازدواج(طلاق با رشد ۶ / ۵۱ درصد نسبت به سال گذشته سیر صعودی داشته است. [۱] . از سویی، در شرایط کنونی و تغییرات جمعیتی ایجاد شده در کشور، دختران بسیاری به دلایل مختلف ازدواج نکرده‌اند که البته همه این موارد به دلیل نداشتن فرصت ازدواج نبوده است؛ بلکه بسیاری از دختران نمی‌خواهند با هر کسی که به سراغشان می‌آید ازدواج کنند. گویاتر اینکه، دختران ما به حدی از درایت و انتخاب رسیده‌اند که در بین گزینه‌های مختلف، یا اصلاً انتخاب نداشته باشند، یا بهترین گزینه را انتخاب نمایند. در سال‌های اخیر بسیاری از افراد مبادرت به چندین ازدواج می‌کنند و تعدد زوجات رو به افزایش است. به طوری که سخنگوی قوه قضائیه رشد ازدواج‌های موقتی که به صورت رسمی در دفاتر ثبت شده است را یازده درصد اعلام کرد. [۲] بنابراین اصل عقلانی و دینی ازدواج دائم که همیشه به عنوان عاملی برای استحکام و بقای خانواده محسوب می‌شد، امروزه با سوق داده‌شدن به طرف ازدواج‌های مخفی و موقت، موجب تزلزل و فروپاشی خانواده‌ها شده است. این در حالی است که سیستم حقوقی اسلام حد میانه‌ای را برای ازدواج تعریف کرده است و تحت شرایط خاص و قانونی، اجازه تعدد ازدواج را داده است. ازدواج موقت هم در برخی موارد می‌تواند باعث حل مشکلات جوانان گردد؛ اما اگر این استثنا به قاعده‌ای تبدیل گردد، ازدواج دائم که مبنای دوام و قوام جامعه است، با خطر جدی مواجه خواهد شد. بنابراین به نظر می‌رسد پدیده جمعیتی به وجود آمده، راهکارهای دیگری را می‌طلبد. استفاده از تجارب کشورهای دیگر که با چنین مواردی مواجه بوده‌اند، مانند ویتنام، می‌تواند ما را به سمت راه‌حل‌های کم‌هزینه‌تری سوق دهد. همچنین با تغییرات جزئی در قوانین مربوط به اعزام دانشجویان دختر به خارج کشور، شرایط را برای اعزام آنها آسان نماییم. دست آخر اینکه به طور گسترده زمینه رشد و آگاهی زنان را فراهم نماییم؛ چرا که اگر زنان ما به آن مرحله از شعور و آگاهی برسند و به اندازه کافی اعتماد به نفس داشته باشند، تبعات ناشی از نداشتن همسر و تنها ماندن در جامعه را بر ازدواج‌هایی که آینده آن پیشاپیش روشن است و در بسیاری موارد بدون توجه به انگیزه‌های اصلی ازدواج صورت می‌گیرد، ترجیح خواهند داد.

ازدواج موقت؛ قاعده یا استثناء

۱. با آنکه نویسنده، عنوان نوشته خود را ازدواج موقت قرار داده است، اما ازدواج موقت و تعدد زوجات را در کنار هم و با یک

نگاه مورد نقد قرار داده است؛ در حالی‌که این دو از حیث ویژگی‌ها، شرایط و پی‌آمدها، با یکدیگر تفاوت‌های آشکاری دارند. بهتر می‌بود این تفکیک در نوشته نویسنده مورد توجه قرار می‌گرفت. ۲. ازدواج موقت، همچنان‌که از نام آن پیداست، امری گذرا و موقت است و نمی‌تواند جای‌گزین خانواده دائمی گردد. ازاین‌رو، گسترش و ترویج ازدواج موقت نباید به گونه‌ای باشد که جای‌گزین ازدواج دائم، و یا موجب تضعیف خانواده گردد. علاوه بر این، باید تمامی سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها در این جهت باشد که جوانان بتوانند در سن مناسب و بدون تأخیر، ازدواج دائم داشته باشند و خانواده دائمی تشکیل دهند؛ نه اینکه به ناچار ازدواج دائم را به دلیل مشکلات اقتصادی و اجتماعی به تأخیر بیاندازند و نیازهای خود را با ازدواج موقت تأمین کنند. اما تعدد زوجات مسئله‌ای متفاوت از ازدواج موقت است. تعدد زوجات در واقع تعدد ازدواج دائم است و شخص با ازدواج مجدد، تمامی لوازم و تبعات ازدواج دائم را می‌پذیرد و موظف به رعایت عدالت و تأمین نیازهای مادی همسران خود به طور یکسان می‌باشد. تعدد زوجات در صورتی که ضرورتِ انجام آن پدید آید، می‌تواند مشکلات بسیاری از زنان و فرزندان بی‌سرپرست را حل کند و جامعه را از عوارض و پی‌آمدهای ناگوار زنان تنها و بی‌سرپرست، مصون نگاه دارد. ۳. رشد و آگاهی دادن به زنان برای آنکه تنها ماندن را بر ازدواج‌های نامناسب ترجیح دهند ضروری است؛ اما از سوی دیگر نیز ضروری است که زنان و مردان جامعه به سطحی از رشد و آگاهی و تقوای الاهی دست یابند که در شرایط خاص و برای حل مشکلات مادی، روحی و جنسی جامعه، پذیرای تعدد زوجات باشند؛ پدیده تجرد و تنها زیستن را مذموم بدانند و تعدد زوجات را بر تجرد و تنهایی ترجیح دهند. متأسفانه رسانه‌های ما نه تنها در این جهت کوتاهی فراوانی داشته‌اند، بلکه گاه چنان چهره زشتی از تعدد زوجات ارائه می‌دهند که این حلال خداوند را از هر حرامی بدتر جلوه می‌دهند. امروزه در برخی کشورها، مسئله چندهمسری پدیده‌ای بسیار عادی و طبیعی است و هیچ مشکل و بحرانی در خانواده‌ها پدید نیاورده است و در عین حال، مانع بروز بسیاری از ناهنجاری‌های ناشی از تجرد و تنهایی زنان گشته است. ۴. نویسنده در زمینه حل معضل ازدواج دختران به لزوم تغییرات در قوانین اعزام دانشجویان دختر به خارج از کشور به منظور آسان سازی شرایط اعزام آنان اشاره کرده است تا مشکل ازدواج گروهی از دختران حل گردد. اولاً، آسان سازی شرایط اعزام به خارج از کشور، نقش چندانی در حل مشکل ازدواج ندارد؛ چراکه بسیاری از دختران حاضر نیستند با اتباع کشورهای بیگانه ازدواج کنند و ثانیا، گسترش ازدواج با اتباع سایر کشورها، پدید آورنده مشکلات دیگری است که قابل پیش‌بینی نیست و لااقل در این زمینه می‌بایست کارشناسی دقیقی صورت گیرد.

پاورقی

[۱] آفتاب یزد، ۲۳/۱۲/۸۲ و ۳/۲/۸۳.

[۲] همان.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فى سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-IR۹۰ ۵۳-۰۶۰۹به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».



مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹